

Riure per no plorar

La història. Frankfurt del Main, 1946. David Bermann, jueu supervivent a l'Holocaust, recluta cinc venedors de roba de casa per fer calers i fugir als Estats Units d'Amèrica, però les coses es compliquen.

Les formes. Totes les pel·lícules responen a una pregunta genètica: per què s'ha produït? La resposta a *Bye bye Germany* (Es war Einmal in Deutschland, és

a dir, Temps era temps a Alemanya...) potser sigui que cal superar els complexos de culpabilitat de la població alemanya i jueva supervivent al Tercer Reich d'Adolf Hitler. Amb la base literària de les novel·les *Die tei-lacher* i *Machloikes* de Michel Bergmann, el també alemany Sam Garbarski

(1948) construeix un conte moral sobre les peripècies mercantils d'un grup de venedors a domicili, els *teilachers*, que aprofiten la seva condició jueva per entendre la clientela germànica i endossar-los-hi packs de roba de la llar. El resultat, una comèdia coral que posa mà al masoquista humor jueu. David, el protagonista, és un Eugenio que gràcies als acudits es lliura de les càmeres de gas, i segons afirma, va ser el bufó i mestre de Hit-

ler per ensenyar-li a ser graciós. Així, el film és generós en acudits sarcàstics sobre la condició humana i social dels hebreus. Riure per no plorar. Però, ben mirada, la pel·lícula coral no és una, sinó dues. De sobte, i de manera intermitent, el relát es divideix, amb les anades i vingudes de David a una oficina militar ianqui, on una tinent l'interroga sobre el presumpte col·labo-

racionisme amb els nazis. L'espectador, igual que els companys del David (versió masculina de *Sherezade*), dubta de la seva sinceritat. Cal suposar que és, precisament, el que pretenia el director: deixar clar que l'Ambigüitat ve a ser la confident fidel de la Veritat. Frase. Tampoc la posada en escena

d'un Frankfurt enrunat i a mitja llum es queda gens curta. Com la nòmina d'excel·lents intèrprets.

El fons. Viure és un dret, sobreviure una obligació.

La imatge. El fidel gos, coix, només amb tres potes, trotant pels carrers i cases de Frankfurt.

La frase. Si no maquillaràmos la vida, seria insoportable, argüeix David.

La recomanació. Interessant per a la gent cinèfila que guaita pel retrovisor amb sana curiositat.

Bye, bye, Germany

Director: Sam Garbarski.

Intèrprets: Antje Traue, Moritz Bleibtreu.

Alemanya-Luxemburg-Bèlgica, 2017.

100'. Funatic Lleida.